

Skattebetalarna:

Kraftig minskning av evenemang i Almedalen - men inte för det offentliga

Årets evenemangen minskar med nära en femtedel

Almedalsveckan har arrangerats på Gotland i över 50 år. Det hela började 1968 när Olof Palme talade från ett lastbilsflak vid Kruttornet i Almedalen.

De tidiga årens politiska tal har utvecklats till att bli Sveriges största mötesplats för politisk debatt och påverkan. 1991 var första året som samtliga partiledare fanns på plats. Idag trängs politiska partier, organisationer, företag, media och offentliga aktörer med en och annan privat besökare i Almedalen.

År 2001 uppgick antalet evenemang till 52 stycken för att nå 4 311 stycken ifjol. Årets bokningar i det officiella Almedalskalendariet pågår fortfarande. Den 25 juni uppgick antalet till 3 578 godkända evenemang. Det är just nu 733 färre evenemang jämfört med i fjol och ett betydande trendbrott mot de senaste årens stegrande ökning. Endast två gånger tidigare har antalet evenemang under Almedalsveckan minskat, 2007 och 2015. Det var precis som nu, år efter valår. Men dessa minskningar var inte lika omfattande som årets 17 procent och ägde rum från en lägre nivå. 2007 minskade antalet evenemang med 23 stycken (motsvarande 5 procent) och med 48 stycken 2015 (1,4 procent).

- Antalet unika arrangörer av evenemang har ökat från 120 stycken 2005 till 1 929 förra året. Hittills i år uppgår antalet till 1 599 unika arrangörer (24/6¹).
- Antalet unika besökare/deltagare uppgick i fjol till 45 000 personer, det är nio gånger fler jämfört med 2007.

Årets Almedalsvecka äger rum den 30 juni - 7 juli.

De senaste årens explosionsartade utveckling har medfört att kostnaderna för att delta blivit allt högre. Resor, boende och seminarielokaler har i många fall ökat dramatiskt i pris. Medverkande organisationer lägger dessutom ned ett betydande förberedelsearbete inför sitt deltagande.

Att privata företag och organisationer satsar stort i Almedalen är en sak. Men en oroande trend är att allt fler offentliga aktörer är på plats för varje år som går. Det handlar om statliga myndigheter, kommuner och landsting, men också skattefinansierade organisationer, som lägger ned betydande summor på att arrangera evenemang eller skickar politiker och tjänstemän för att nätverka.

Det är svårt att uppskatta hur mycket skattepengar det offentligas närvaro under Almedalsveckan i realiteten uppgår till. Till stor del beror det på bristande transparens hos de offentliga aktörerna. Skattebetalarnas förening har emellertid räknat på hur mycket skattepengar det kan röra sig om. Våra beräkningar visar på att det, enbart bland de offentliga aktörer som arrangerar evenemang, handlar om mellan 79 och 123 miljoner kronor beroende på hur vi räknar. Medelvärdet för våra

¹ Almedalens kansli sammanställer i början av varje vecka en övergripande statistik för kalendariet, där antalet unika aktörer ingår.

metoder, den lägre summan utifrån det offentligas egna budgetuppgifter och den högre utifrån vår uppskattning av kostnaderna, visar att det i år handlar om runt 100 miljoner kronor (läs mer på sid 9).

Offentliga aktörer deltar på skattebetalarnas bekostnad

Enbart sedan 2010 har antalet evenemang som statliga myndigheter, kommuner och landsting arrangerar mer än tredubblats, från 154 till 514 evenemang 2018. *Förra året minskade antalet evenemang något, från 547 året dessförinnan.* Hittills är 527 anmälda i årets kalendarium (25/6). Det är något fler än förra året, och närmar sig rekordåret 2017. Ett stort mörkertal gömmer sig dock i andra arrangörskategorier, framförallt i kategorin *samarbete, flera organisationstyper*. Där återfinns bland annat East Swedens åtta evenemang och sex av Västsvenska arenans 32 evenemang. Västsvenska arenan har även ett arrangemang vardera i kategorierna intresseorganisation respektive företag.

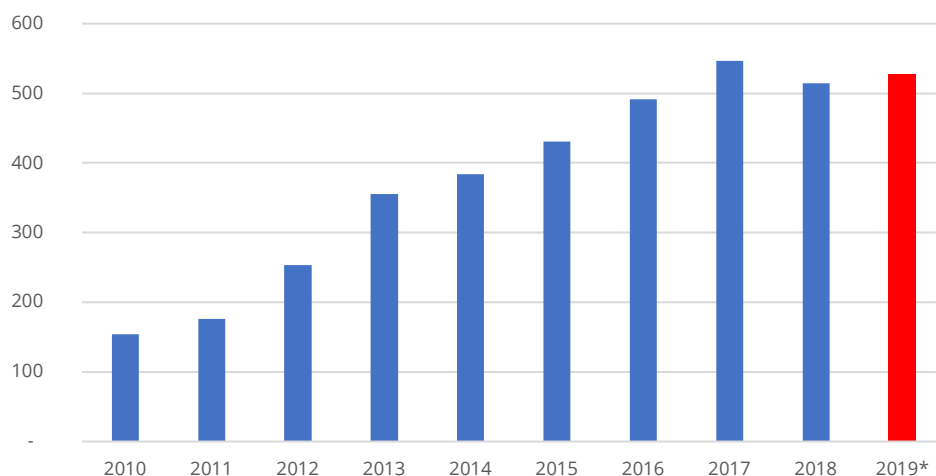
2010 var 92 av 758 unika arrangörer en statlig myndighet, en kommun eller ett landsting. 2015 hade siffran ökat till 212 av 1 645 unika arrangörer. 2016 ändrade Almedalskansliet sitt sätt att redovisa så dessa uppgifter går tyvärr inte att få fram för 2016 - 2019. Förra året uppskattade vi antalet unika offentliga aktörer till 240 stycken och gör så även i år eftersom antalet evenemangen ligger på en likvärdig nivå. Därtill är många fler på plats för att medverka i andras evenemang eller bara för att mingla och nätverka.

Att sticka ut i det omfattande bruset med tusentals evenemang är nästintill omöjligt. Offentliga aktörer bör därför noga överväga om Almedalen är bästa platsen för sina syften. De ska hushålla med skattebetalarnas pengar. Vilken nytta får skattebetalarna av att de är på plats några dagar i Almedalen? Vissa offentliga aktörer har emellertid informationsplikt som kan berättiga närvaron.

*I vissa fall uttrycker företrädare från det offentliga att de är på plats för att påverka politiker. Det är anmärkningsvärt då deras roll **inte** är att lobba mot regeringen eller andra myndigheter.*

Diagram 1 visar utvecklingen av evenemang som myndighet, kommun och landsting arrangerar – därtill finns det som sagt **fler** offentliga arrangörer bland de 321 evenemang (25/6) som kategoriseras *samarbete, flera organisationstyper*.

Diagram 1. Myndigheter, kommuner och landstings evenemang i Almedalskalendariet

*Almedalskalendariet 25 juni kl 15.00.

Det offentligas evenemang kostar runt 100 skattemiljoner

Hur mycket skattepengar spenderas i Almedalen? Det saknas samlade uppgifter över det offentliga kostnader för Almedalen. Vi uppskattar att skattebetalarnas kostnad för Almedalen 2019 landar i ett intervall mellan 79 och 123 miljoner kronor för de offentliga aktörer som arrangerar evenemang. Vår uppskattning bygger på två olika metoder. En som grundar sig på de offentliga aktörernas egna redovisningar (budgetuppgifter) och en egen modell som uppskattar de totala kostnaderna för deltagandet för Almedalsveckan. Vi redogör mer ingående för dessa i en bilaga sist i rapporten. Medelvärdet mellan det offentliga egna uppgifter och vår kostnadsuppskattning visar en total kostnad för de offentliga arrangörerna på omkring 100 miljoner kronor i år.

Det är svårt att kvantifiera hur mycket skattepengar det offentliga närvaro i Almedalen uppgår till. Till stor del beror det på bristande transparens hos de offentliga aktörerna. Dels är det svårt att få fram uppgifter om hur mycket varje aktör lägger på Almedalsveckan, vilka kostnader (resor, logi, förberedelser osv) de inkluderar i sina redovisningar och hur kostnaderna har fördelats inom kommunerna och deras förvaltningar, nämnder, kommunala bolag och samarbetsorgan. Våra myndigheter, kommuner och regioner skulle kunna vara betydligt mer transparenta i redovisningen av hur de använder skattebetalarnas pengar.

Våra beräkningar är mycket försiktiga och omfattar enbart de offentliga aktörer som anordnar evenemang under Almedalsveckan. Därtill finns ett mörkertal för den totala kostnaden för kommuner, landsting och myndigheters närvaro för deltagande i andras evenemang, eller bara för att nätverka och mingla.

Vilka offentliga aktörer arrangerar evenemang?

Ett nedslag i årets nästan fullständiga program och tidigare års program i Almedalskalendariet (17/6) visar på att Region Gotland utmärker sig i årets evenemangstopp följt av Uppsala universitet, Region Östergötland, Region Jönköpings län, Barnombudsmannen och Lunds universitet.

Tabell 1. Ett urval av myndigheter, antal evenemang 2016-2019

Myndighet/universitet	2016	2017	2018	2019*
Uppsala universitet	34	48	56	39
Barnombudsmannen	12	19	21	17
Lunds universitet	23	11	13	17
Polisen /polismyndigheten	1	0	14	16
Örebro universitet	1	6	6	11
Försvarsmakten	9	12	3	10
Linköpings universitet	23	23	22	8
MUCF	5	5	5	8
Stockholms universitet	17	9	12	7
Patent- och registreringsverket	4	3	4	7
Myndigheten för delaktighet	2	3	5	6
Konkurrensverket	7	5	5	5
Luleå tekniska universitet	1	1	1	5
Energimyndigheten	3	4	0	3
Myndigheten arbetsmiljökunskap	0	0	0	3

Luleås universitet	0	0	0	2
Myndigheten för kulturanalys	1	1	0	2
Migrationsverket	28	23	23	1
Arbetsförmedlingen	0	14	4	1
Myndigheten för stöd till trossamfund	0	0	4	1
Ekobrottsmyndigheten	6	1	2	1
Folkhälsomyndigheten	1	1	1	1
Försäkringskassan	3	1	0	0
SCB	21	0	0	0
Exportkreditnämnden, EKN	2	2	3	0

*Kalendarier 17 juni.

Tabellen visar enbart ett urval av deltagande myndigheter.

Ett stort antal kommuner och landsting/regioner arrangerar också seminarier och mötesplatser. Även här har vi gjort ett nedslag i programmet.

Tabell 2. Ett urval av deltagande kommuner, antal evenemang 2016-2019

Kommun	2016	2017	2018	2019*
Malmö	11	9	13	10
Uppsala	4	8	10	10
Linköping	19	18	14	8
Norrköping	1	18	14	8
Lund	4	3	6	8
Örebro	3	4	2	8
Jönköping	0	1	1	8
Mariestad	1	3	9	8
Karlstad	0	0	0	6
Haninge	0	2	4	4
Umeå	0	0	1	3
Göteborg	10	11	10	2 + ett antal med Västsvenska arenan
Luleå	3	0	0	2
Huddinge	0	2	1	2
Övertorneå	0	0	0	2
Gislaved	0	0	0	1
Vetlanda	0	0	0	1

*Kalendarier 17 juni.

Tabell 3. Ett urval av deltagande landsting /regioner, antal evenemang 2016-2019

Landsting/region	2016	2017	2018	2019*
Region Gotland	1	5	23	56
Region Östergötland	22	20	14	23
Region Jönköpings län	1	7	2	20
Region Stockholm	4	15	0	15
Västra Götalandsregionen	15	11	16	13
Region Skåne	11	7	9	10
Region Uppsala	1	5	5	8
Region Örebro län	1	2	1	7
Region Värmland	2	15	0	7
Region Norrbotten	0	3	9	5

Region Västerbotten	8	4	5	3
Region Västmanland	0	3	6	0
Region Halland	4	6	4	0
Region Gävleborg	19	2	1	0

*Kalendariet 17 juni.

Under arrangörskategorin *samarbete, flera organisationstyper* (321 st 25/6) dyker många offentliga aktörer upp som inte ingår i kategorin *stat/kommuner/landsting*.

Göteborg – ett avskräckande exempel

Göteborgs Stad har sedan år 2012 medverkat genom Västsvenska Arenan. Västsvenska Arenan är en samverkansplattform bestående av Göteborgs Stad, Chalmers, Göteborgs Universitet, Västsvenska Handelskammaren, Västra Götalandsregionen, Högskolan i Skövde, Högskolan i Borås och Högskolan Väst. Kostnaden för Västsvenska Arenans medverkan i Almedalsveckan 2019 beräknas bli 3 040 000 kronor. Detta innebär en kostnadsökning på 540 000 jämfört med 2018 eller motsvarande 22 procent. Göteborgs Stads deltagaravgift 2019 beräknas bli 580 000, vilket är 60 000 kronor mer än förra året.

I år har Göteborgs stad räknat med att Almedalen ska kosta 1,53 miljoner kronor. Förra året kostade Göteborgs deltagande 1,47 miljoner och 2017 landade notan på 1,25 miljoner. Det är en ökning med drygt 22 procent mellan 2017-2019. I dessa siffror ingår inte kostnader för egen arbetstid. Det tillkommer för förberedelser, efterarbete och deltagande för delegationen på 70 tjänstemän.

I underlaget inför beslutet om deltagande vid årets Almedalsvecka redovisar Göteborgs Stad kostnaden för enbart resor och boende för den delegation på 70 personer som man skickade 2018. Kostnaden landade på 950 000 kronor, eller 13 600 kronor per person.

Enligt förra årets program hade Göteborgs stad nio seminarier i samverkan med Västsvenska Arenan och ytterligare två med andra aktörer. I stadsledningskontorets utvärdering framgår det att Göteborgs Stad i genomsnitt hade 60 besökare per seminarium. Totalt besöktes stadens aktiviteter i Almedalen alltså av 660 personer. Hälften av dessa uppges vara verksamma utanför Västsverige.

Varje aktivitet hade i genomsnitt 450 visningar på webstream, totalt alltså knappt 5000 visningar. Det mest populära seminariet som Göteborgs Stad var med och arrangerade var ett seminarium om världens första science park för välfärd och utveckling. Det hade 554 visningar och i genomsnitt såg tittarna 162 sekunder av seminariet.

Om man jämför de kostnader som Göteborg hade 2018 med våra beräkningsmodeller skulle kostnaden för Göteborgs deltagande enligt vår modell 1 landa på knappt 1,2 miljoner kronor. I vår modell 2 skulle de jämförbara kostnaderna landa på 1,5 miljoner, eller knappt 2,2 miljoner om man även räknar in de lönekostnader som Göteborg uttryckligen säger att de inte räknat in.

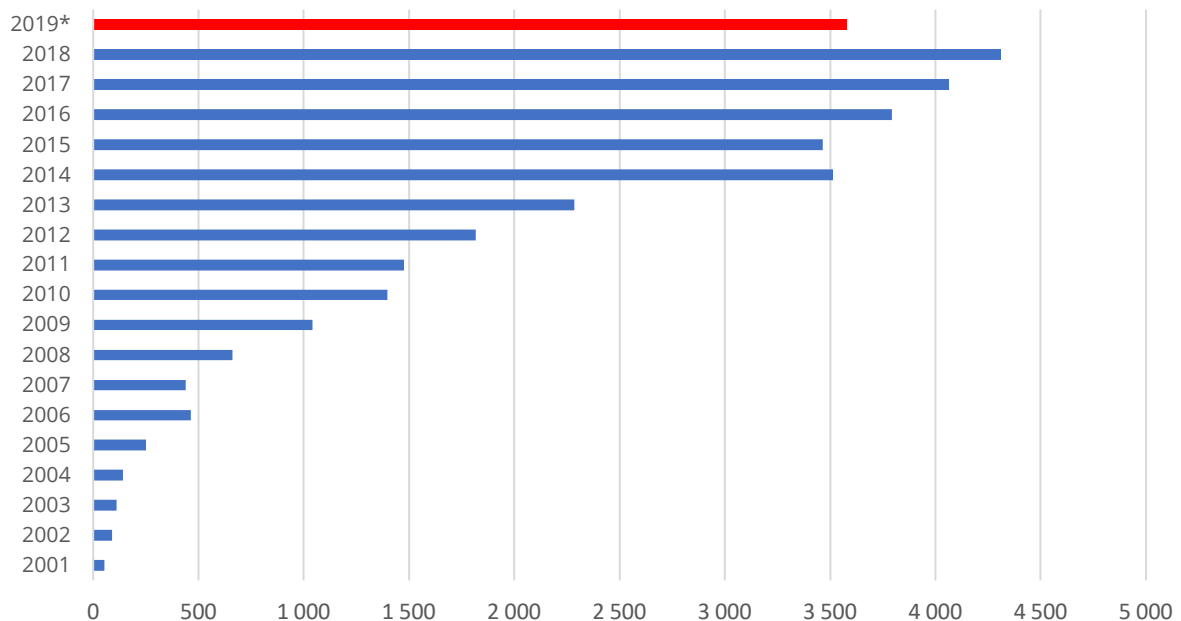
Statistik över Almedalsveckans utveckling

Här följer mer statistik för Almedalsveckan utifrån det officiella Almedalskalendariet och den senaste veckostatistiken från Almedalens kansli, den 24 juni.

Från 52 evenemang 2001 till runt 3 600 evenemang!

Almedalsveckan har sina rötter i Palmes sommartal 1968, men det var först vid millenniumskiftet som cirkusen började ta ordentlig fart. Almedalsveckans kansli sammanställer statistik sedan 2001 utifrån det officiella programmet. Den visar att antalet evenemang mellan 2001 och 2018 ökat från 52 stycken till 4 311 evenemang. Årets vecka fylls fortfarande på även om ökningstakten nu bromsat in. Den 25 juni var 3 578 evenemang inlagda i Almedalskalendariet och det slutgiltiga utfallet bör landa på strax över 3 600 evenemang.

Diagram 2. Antal evenemang i Almedalskalendariet, 2001-2019*

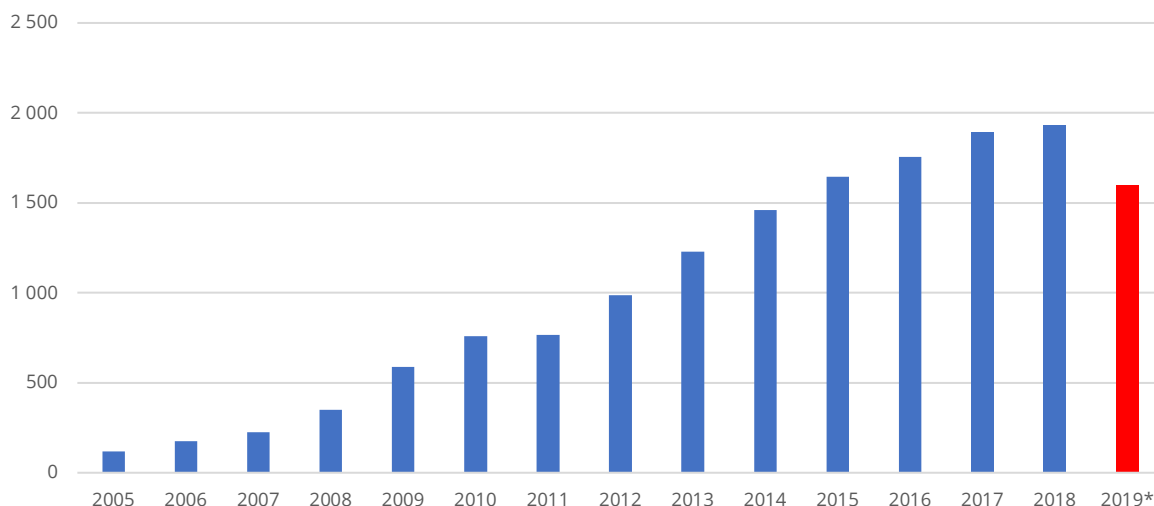

*Almedalskalendariet 25 juni, kl 15.00.

120 unika arrangörer 2005 och över 1 900 i fjol

Antalet unika arrangörer uppgick 2005 till 120 stycken och i fjol hade siffran ökat till 1 929 unika arrangörer. Kansliet sammanställer dessa uppgifter veckovis och den 24 juni var antalet för i år uppe i 1 599 unika arrangörer på de 3 525 evenemang som då registrerats.

Diagram 3. Antal unika arrangörer, 2007-2019*

*Almedalens veckostatistik 24 juni, kl 07.42.

I tabell 4 visas antal evenemang per arrangörskategori enligt Almedalskalendariets veckostatistik den 24 juni. Inom parenteserna har vi även lagt till utfallet från fjolårets Almedalsvecka.

Avvikelser i olika siffror i rapporten jämfört med tabellen beror på att vi inhämtat senare uppgifter från kalendariet.

Tabell 4. Antal evenemang per arrangörskategori, 2019* och utfallet för 2018 i parenteserna.

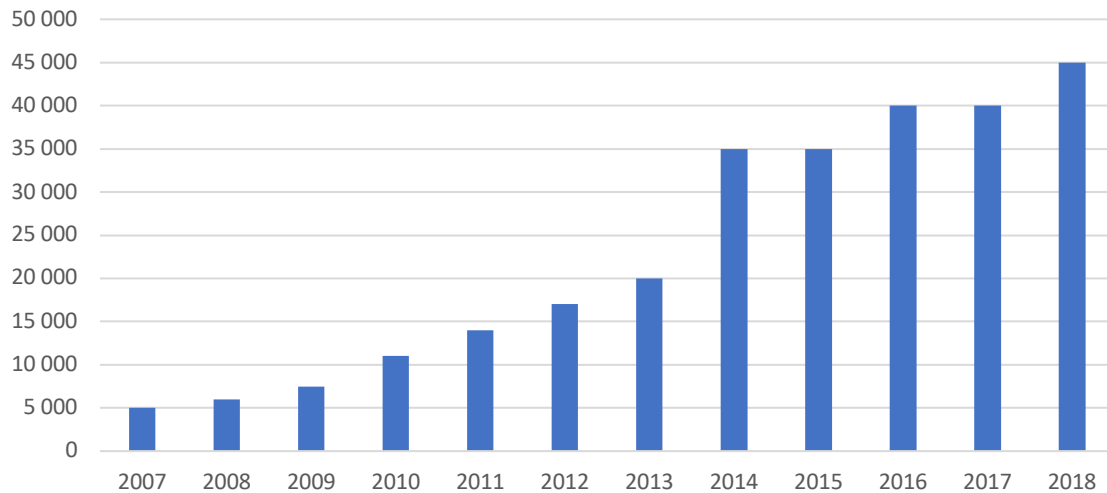
Organisationstyp	Antal	Procent
Intresseorganisation**	1 011 (1 036)	28,7 (24,0)
Företag	812 (996)	23,0 (23,1)
Stat/kommun/landsting	520 (514)	14,8 (11,9)
Massmedier	374 (525)	10,6 (12,2)
Samarbete, flera organisationstyper	308 (409)	8,7 (9,5)
Näringslivsorganisation	200 (194)	5,7 (4,5)
Annan	138 (292)	3,9 (6,8)
Facklig organisation	88 (121)	2,5 (2,8)
Riksdagsparti	36 (139)	1,0 (3,2)
Politisk organisation	34 (49)	1,0 (1,1)
Övriga partier	4 (36)	0,1 (0,8)
	3 525 (4 311)	100

*Almedalens veckostatistik 24 juni, kl 07.42. **Kategorin Intresseorganisationer är delad i två (intresseorganisationer och ideella organisationer) för 2019, men för att underlätta jämförelse redovisas de här som de gjorde 2018.

45 000 besökare i fjol

Sedan 2007 mäter/uppskattar Almedalsveckans kansli även antalet unika deltagare/besökare under Almedalsveckan. 2007 var det uppskattningsvis 5 000 personer på plats och förra året slogs rekord med nio gånger fler besökare, 45 000. I år blir antalet besökare sannolikt något lägre eftersom det var valår förra året och vi även ser en kraftig inbromsning av antalet evenemang.

Diagram 4. Antal unika deltagare, 2007-2018

Olof Palme talar från ett lastbilsflak i Almedalen, 1968.

Bilaga Våra beräkningar av offentliga arrangörers utgifter i Almedalen.

Modell 1 - Det offentligas egen skattning av Almedalen

I fjol undersökte vi ett urval av myndigheter, kommuner och regioner (21 stycken) som arrangerade evenemang under 2017 års Almedalsvecka och deras egen skattning av kostnaden att delta, i huvudsak budgetuppgifter för 2017.

För att skapa en jämförbarhet i vår modell fortsätter vi att använda detta gedigna underlag och uppdaterar enbart de olika kostnadsposterna, för att ta hänsyn till inflation och andra prisökningar relaterade till Almedalsveckan. Kostnadsuppskattningar som avser lönekostnad för nedlagd arbetstid har justerats upp med 2 procent och övriga poster med 5 procent.

Den framräknade genomsnittskostnaden per evenemang för dessa aktörer multipliceras sedan med antalet evenemang som det offentliga väntas anordna i år. Seminarier helt i egen regi räknas som ett seminarium, seminarium i samregi viktas efter hur många arrangörer som håller i seminariet. Om det framgår hur stor andel av kostnaden aktören vi undersökt stått för har den viktats efter det värdet. Heta stolen och träffpunkter har viktats som 1/10 seminarium, då de i regel inte är lika kostsamma att arrangera.

En del aktörer är tydliga med att resor och logi ingår i den kostnad de anger för Almedalen, men inte förberedelsekostnader och efterarbete. Vi har därför lagt till kostnader för förberedelser och efterarbete motsvarande en månads arbetstid för två anställda med en månadslön på 36 750 kronor, dvs en total lönekostnad på 96 600 kronor (inkl. arbetsgivaravgifter). Det är en försiktig uppskattning, sannolikt har aktörerna i genomsnitt lagt ner betydligt mer tid i förberedelser och efterarbete för Almedalen givet hur mycket de satsar under Almedalsveckan. Det handlar exempelvis om interna och externa möten, framtagande av rapporter och trycksaker, bokningar av lokaler, resor och boende. Det är även förekommande att externa PR-byråer anlitas för att samordna och hjälpa till med Almedalsplaneringen.

Vissa av aktörerna i vårt urval är öppna med att de kostnader de redovisat inte inkluderar resa, logi och lönekostnader för de som åker till Almedalen, exempelvis Malmö stad som 2017 skickade 42 tjänstemän, sex kommunalråd och två politiska sekreterare. Vi har valt att inte kompensera för det, eftersom det i många fall är otydligt om kostnaden ingår eller ej i budgetuppgifterna. Det bidrar också till att skattningen är försiktig. I realiteten är den faktiska kostnaden sannolikt betydligt högre.

Modell 2 – Vår beräkning av det offentligas utgifter i Almedalen

Evenemangskostnader: 105 000 kronor per seminarium och 10 500 kronor för heta stolen och träffpunkter. Då ingår alla kostnader som är förknippade med genomförandet av evenemanget som lokal, ersättning till deltagare i seminariet, förtäring, inbjudan och annonsering.

Förberedelse och efterarbete: Vi räknar med att varje enskild arrangör lägger ner motsvarande en månads arbetstid för två anställda med en månadslön på 36 750 kronor. Den totala lönekostnaden för detta blir 96 600 kronor (samma antagande som i modell 1).

Deltagande: Vi räknar med att boende i snitt kostar 5 800 kronor per deltagare, resa 2 600 kronor och mat/traktamente 1 050 kronor per deltagare. Totalt blir det 9 450 kronor per deltagare.

Lön/arvoden: Bland de som åker till Almedalen är många kommunalråd, höga chefer inom förvaltningen och kommunikatörer. Dessa grupper har en relativt hög lön. Vi räknar dock med en genomsnittlig månadslön på 40 800 kronor för deltagarna och att de i snitt är i Almedalen under tre dagar. Det är en låg skattning. I snitt uppgår därmed lönekostnaden för de som åker till Almedalen till 7 650 kronor under tiden de är där och inte kan arbeta med sina ordinarie arbetsuppgifter.

Antal deltagare per arrangör: Vi räknar med att varje arrangör skickar 12 personer. Bland de 21 aktörer vi undersökt i modell 1 har 15 redovisat hur många som var på plats i Almedalen för undersökt år. Det genomsnittliga antalet deltagare uppgick bland dessa till 22 personer per arrangör. Vi tar höjd för att de aktörer vi undersökt ligger över genomsnittet och sänker därför snittet till 12 deltagare i vår beräkning.

Kostnad 2019

Den 25 juni var 3 578 evenemang anmälda till Almedalsprogrammet. Organisationstypen *stat, kommun, landsting* hade då 527 evenemang anmälda. Vi gör antagandet att det blir det slutgiltiga utfallet.

Ett stort mörkertal gömmer sig dock i arrangörskategorin *samarbete, flera organisationstyper*. Dessa evenemang ingår inte i våra beräkningar. Det gäller även alla de offentliga aktörer som inte har en arrangörsroll utan är på plats för att delta som talare i andras evenemang, eller enbart för att nätverka och mingla.

Modell 1

Genomsnittskostnaden per evenemang utifrån de offentliga aktörernas egna budgetar uppgår till 105 000 kronor enligt vår beräkningsmodell. Givet att antalet offentliga evenemang landar på de 527 som var registrerade den 25 juni landar totalkostnaden för dessa på 55,3 mkr.

Till det kommer förberedelsekostnader på 96 600 kronor per aktör. Antalet unika offentliga arrangörer beräknas uppgå till 240. Vi uppskattar deras kostnad för förberedelser och efterarbete till 23,2 mkr.

Totalkostnaden blir då ca 79 miljoner kronor.

Modell 2

Med en seminariestikostnad på 105 000 kronor per seminarium och 10 500 kronor per "heta stolen" och "träffpunkt" (baserat på 469 seminarier och 58 h/t) uppgår kostnaden till 49,9 mkr.

Antalet unika offentliga arrangörer 2019 är ca 240. I genomsnitt uppskattar vi att dessa skickar 12 personer, det motsvarar 2 880 offentliga deltagare.

Kostnader för deltagande (resa, boende, mat och traktamente) uppskattar vi till 27,2 mkr.

Kostnader för förberedelser och efterarbete uppskattar vi till 23,2 mkr.

Kostnader för lön/arvoden för deltagande under tre dagar uppskattar vi till 22,7 mkr.

Totalkostnaden blir då drygt 123 miljoner kronor.